

Överförmyndarnämnden Mitt verksamhetsplan 2020

Fastställt av överförmyndarnämnden

2019-12-13

ÖN-2019-00027

Innehåll

1. Utmaningar, risker och möjligheter	3
2. Grunduppdraget	4
Nämndens grunduppdrag	4
Så här klarar nämnden grunduppdraget under 2020	5
Verksamhetsmål för grunduppdraget 2020.....	5
Så här följer nämnden upp grunduppdraget.....	5
Effektiv och rättssäker granskning av redovisningshandlingar.	5
Metod för uppföljning samt när.	6
Samarbete för att klara grunduppdraget.....	6
3. Kommunfullmäktiges mål	6
Så här bidrar nämnden till att kommunfullmäktiges mål uppfylls	6
Samarbete för att bidra till att kommunfullmäktiges mål uppfylls	7
4. Resurser.....	7
Så här fördelar nämnden/styrelsen resurserna inom sitt ansvarsområde	7
5. Arbetsgivarpolitik	9

1. Utmaningar, risker och möjligheter

Det framgår i förarbetena att överförmyndaren inte handhar någon egentlig kommunal uppgift utan kommunerna har ålagts att svara för organisationen och i viss utsträckning även bekosta ställföreträdarens förvaltning. Överförmyndarnämndens uppdrag att fullgöra offentlig förvaltning på uppdrag av staten och verksamheten är lagstyrd. På grund av lagstiftarens krav finns väldigt få möjligheter att förändra handläggningen i ärendena. De faktorer som främst påverkar överförmyndarnämndens verksamhet är förändringar i lagstiftningen samt samhällsstrukturer.

Regeringen har i Kommittédirektiv (dir.2019:44) tillsatt en särskild utredare som ska se över lagstiftningen rörande godmanskap och förvaltarskap. Utredaren ska bland annat ta ställning till hur rekryteringen av ställföreträdare kan underlättas och om det bör utses professionella ställföreträdare samt hur ställföreträdare kan få bättre och mer professionellt stöd. Denna utredning kan leda till förändringar i lagstiftningen som kommer att få en direkt påverkan på nämndens verksamhet.

Andra lagar som torde få påverkan på nämndens verksamhet är lagen om framtidsfullmakt samt anhörigas behörighet att stötta sina anhöriga utan ett anordnat ställföreträdarskap. Lagen om framtidsfullmakt som trädde i kraft 2017 kan innebära att det blir minskade antal bestående ställföreträdarskap och fler tillfälliga godmanskap.

Digitalisering är en möjlighet för nämnden att göra ambitionshöjningar rörande handläggning av ärenden, men också rörande rekrytering och skapa god förutsättningar för ställföreträdare att få den information de behöver i sitt uppdrag mer tillgängligt.

En utmaning som nämnden har, liksom många andra överförmyndare i Sverige, är att säkerställa rekrytering av nya ställföreträdare. Behovet är stort att säkerställa att den som har behov av ställföreträdare får sitt behov tillgodosett genom bland annat att en ställföreträdare utses inom rimlig tid. Den fortsatta samhällsutvecklingen mot ökad öppenvård istället för slutenvård, innebär också att antalet ärenden där huvudmannens komplexa problembild gör det svårare att hitta ställföreträdare blir fler än tidigare. Den ökade medellivslängden innebär naturligt att ställföreträdarskapen pågår under längre tid.

Nämnden har arbetat med verksamheten och fått förstärkning, vilket innebär att det finns möjlighet för nämnden att framgent arbeta mer proaktivt med utvecklingsfrågor, omvärldsbevakning, anpassning av rutiner till den allra nyaste rättsutvecklingen, teknisk utveckling av verksamheten, förfining av redan fungerande arbetssätt, frågor inom värdskap, kommunikation och information till omvärlden.

Nämnden behöver fortsätta att arbeta långsiktigt med arbetsmiljöfrågor och skapa bra sammanhang för samtliga medarbetare samt goda fysiska arbetsförhållanden.

2. Grunduppdraget

Nämndens grunduppdrag

Det måste finnas en överförmyndare eller en överförmyndarnämnd i varje kommun. De uppgifter som ligger under överförmyndarnämnden kan inte läggas under någon annan nämnd. Överförmyndarnämnden är en kommunal förvaltningsmyndighet. Nämndens uppgift är att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare i syfte att motverka rättsförluster för de svagaste i samhället, dvs underåriga och de som på grund av nedsatt hälsotillstånd inte själva kan bevaka sina personliga, ekonomiska och/eller rättsliga intressen.

Överförmyndarnämnden Mitt ansvarar för överförmyndarverksamheten för Sundsvall, Timrå, Ånge och Nordanstigs kommun. Nämnden ska säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med lagstiftning. Verksamheten är lagstyrd och i föräldrabalken framgår de viktigaste bestämmelserna hur överförmyndarnämnden ska utöva sin tillsyn.

Enligt lagstiftningen har nämnden även i uppdrag att fatta beslut, ansöka, yttra sig, genomföra utredningar, rekrytera ställföreträdare, säkerställa att gode män och förvaltare erbjuds utbildning samt lämna statistik till länsstyrelsen. Verksamheten står under tillsyn av länsstyrelsen och JO.

God man

Att få en god man är frivilligt och man har alltid kvar sin bestämmanderätt. Om den enskilde, den så kallade huvudmannen, inte klarar av att ge sitt samtycke krävs ett läkarintyg. Uppgifterna för den gode mannen kan variera. Det handlar oftast om att ta hand om den enskildes ekonomi, exempelvis att ombesörja att räkningar betalas, men också att den enskilde får rätt vård och boendeform samt det stöd från samhället som denne är berättigad till.

Förvaltare

Förvaltarskapet är en tvångsåtgärd som kan genomföras mot den enskildes vilja. Det krävs alltid att en läkare intygar att den enskilde inte kan vårda sig eller sin egendom. En förvaltare har större befogenheter än en god man och förvaltarskapet är begränsat och anpassat till behovet i varje enskilt fall.

Förmyndare

Föräldrar är skyldiga att förvalta sina barns tillgångar på ett sätt som överensstämmer med föräldrabalken, vilket innebär att tillgångarna endast får användas för barnets nytta. Om barnets tillgångar överstiger åtta prisbasbelopp är föräldrarna skyldiga att anmäla detta till överförmyndarnämnden och varje år lämna in redovisning som visar hur de förvaltar barnets egendom. Det förekommer också fall där det saknas en förmyndare eller förmyndaren har behov av stöd. I dessa fall kan en förordnad förmyndare förordnas.

Ensamkommande barn

Nämnden spelar även en central roll för de ensamkommande barnen, där nämnden har till uppgift att tillsätta och utöva tillsyn över gode män.

Så här klarar nämnden grunduppdraget under 2020

Förutsättningarna för att nämnden ska klara grunduppdraget är att det finns en adekvat budget, adekvat bemanning, att verksamhetssystem fungerar samt en fortsatt digitalisering av verksamheten.

Verksamhetsmål för grunduppdraget 2020

Nämnden har formulerat följande mål för nämndens grunduppdrag;

Effektiv och rättssäker granskning av redovisningshandlingar.

En effektiv och rättssäker granskning innebär att granskningen sker strukturerat enligt nämndens granskningsrutin. Genom en genomarbetad struktur förhindras godtycklighet i granskningen och risken för att huvudmännen får en rättsförlust minskas.

Genom digitalisering erbjuda god service till medborgare

Tillvarata och stärka de potentiella och befintliga ställföreträdarna, så att de kan agera för att motverka en rättsförlust för sina huvudmän.

Skapa goda förutsättningar för de som på grund av sitt förmyndarskap kommer i kontakt med nämnden, så de kan fullgöra sina skyldigheter rörande nämndens verksamhetsområde.

Så här följer nämnden upp grunduppdraget

Effektiv och rättssäker granskning av redovisningshandlingar.

- 75 % av inlämnade årsräkningar ska vara granskade innan 30 juni 2020
- 100 % ska vara granskade inom 7 månader från att årsräkningen lämnades in
- Kompletta inlämnade sluträkningar ska vara granskade inom 2 månader från att de lämnades in
- 100 % av alla inlämnade sluträkningar ska vara granskade inom 4 månader

Genom digitalisering erbjuda god service till medborgare

- Erbjuder samtliga ställföreträdare möjlighet att redovisa digitalt.
  - 5 % av alla räkningar lämnas in digitalt
  - I de fall det är lämpligt erbjuda e-tjänst i stället för blankett.
  - Erbjuder medborgare e-tjänster för få mer kunskap om uppdraget som god man och förvaltare
-

Tillvarata och stärka de potentiella och befintliga ställföreträdarna, så att de kan agera för att motverka en rättsförlust för sina huvudmän.

- Efter att en person bedömts som lämplig att bli god man/förvaltare ska hen erbjudas ett uppdrag inom 30 dagar.
- Erbjud alla gode män och förvaltare en adekvat grundutbildning.
- Utredda möjligheterna för gode män och förvaltare att certifieras.
- Utredda möjligheterna att skapa förutsättningar för mentorskap mellan erfarna gode män/förvaltare och nya gode män och förvaltare.
- En god man/förvaltare ska tillsättas inom 3 månader från att behovet identifierats.

Skapa goda förutsättningar för de som på grund av sitt förmyndarskap kommer i kontakt med nämnden så de kan fullgöra sina skyldigheter rörande nämndens verksamhetsområde.

- Genom samverkan med socialtjänsten i Sundsvall, Timå, Ånge och Nordanstigs kommuner säkerställa att särskilt förordnade vårdnadshavare har rätt information samt vet vilka krav som ställs rörande nämndens tillsyn.
- Erbjud regelbundna informationsträffar för särskilt förordnade vårdnadshavare.

Metod för uppföljning samt när.

Nämnden avser att följa upp målen genom statistik.

Statistik extraheras från verksamhetssystemet Wärna samt dokumentation i verksamhetskatalogen.

Uppföljningar kommer att ske i samband med delårsrapporter samt årsrapporten. Avseende mål *Effektiv och rättssäker granskning av redovisningshandlingar* kommer rapportering ske löpnade vid nämndens sammanträden.

Samarbete för att klara grunduppdraget

Nämnden behöver samarbeta med socialnämnden för att uppnå målet *Skapa goda förutsättningar för de som på grund av sitt förmyndarskap kommer i kontakt med nämnden, så de kan fullgöra sina skyldigheter rörande nämndens verksamhetsområde.*

3. Kommunfullmäktiges mål

Så här bidrar nämnden till att kommunfullmäktiges mål uppfylls

Kommunfullmäktiges huvudprioritering är att de sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan sundsvallsborna ska utjämnas. Det önskade resultatet är att under 2020 ska de sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan bostadsområden i Sundsvall ha minskat. Önskat resultat 2022 är en tydlig nedåtgående trend vad gäller de sociala skillnaderna i levnadsvillkor mellan bostadsområde i Sundsvall ska kunna uppvisas.

Nämndens kan genom att fullgöra sitt huvuduppdrag bidra till Sundsvalls kommunfullmäktiges mål. Genom att utse ställföreträdare samt genom tillsyn säkerställa att huvudmännen får de stöd det behöver för att bevaka sina rättigheter samt fullgöra sina skyldigheter kan sociala skillnader utjämnas.

Nämnden kan vidare inom målen genom sitt huvuduppdrag bidra till kommunfullmäktiges mål avseende *En trygg vård och omsorg* och *Ett Sundsvall som växer*.

Kommunfullmäktiges mål, *En kommunorganisation i framkant*, kan nämnden bidra genom att anta dem som sina egna. Uppföljningen sker på samma sätt som nämndens övriga mål.

Målet innebär att nämnden ska bedriva ett systematiskt arbete inom arbetsmiljö, hälsa och jämställdhet samt mångfald som leder till minskad sjukfrånvaro. Önskat resultat 2020 är att Sundsvalls kommuns sjukfrånvaro bland kvinnor och män är högst lika med riskgenomsnittet för den kommunala sektorn. Målet innebär vidare att nämnden ska arbeta aktivt för att tillmötesgå kompetensförsörjningsbehovet. Önskat resultat 2020 är att nämnden har en upprättad plan för hur nämnden ska säkra kompetensförsörjningen.

Kommunfullmäktiges mål avseende *En likvärdig skola* och *Ett hållbart Sundsvall* bedömer nämnden inte vara tillämpliga i nämndens verksamhet varvid nämnden inte kommer att sätta mål inom dessa områden.

Samarbete för att bidra till att kommunfullmäktiges mål uppfylls

Se under avsnitt samarbeten för att uppnå nämndens huvuduppdrag.

4. Resurser

Resultatbudget 2020, mnkr

	Budget 2020	Budget 2019	Prognos 2019	Utfall 2018	Differens Prognos 2019-Budget 2020
Verksamhetens intäkter	5,2	5,7	5,7	6,2	0,5
Personalkostnader	-14,8	-15,2	-15,1	-14,1	-0,3
Verksamhetens övriga kostnader	-2,8	-2,6	-2,6	-4,0	0,2
Avskrivningar och internränta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnad	-12,4	-12,2	-12,0	-12,0	0,4
Skattemedel	12,4	12,2	12,1	10,7	-0,3
Finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens resultat	0,0	0,0	0,1	-1,3	0,1

Analys av resultatbudget

Nämndens resultatbudget 2020 förväntas i princip motsvara samma nivå som 2019. I budget har korrigeringar gjorts utifrån resultat 2019 avseende intäkter och kostnader för godmanskap för ensamkommande barn. I resultatbudget finns dock osäkerhetsfaktorer vilka redovisas i avsnitt nedan, Ekonomisk sammanställning per verksamhet.

Ekonomisk sammanställning per verksamhet

Budgeterad nettokostnad per verksamhet, mnkr

	Budget helår	Budget ack	Ack utfall	Utfall fg år ack	Prognos 2020	Diff bud/ utfall
Nämnd	-0,4	-0,0	-0,0	-0,0	-0,4	0,0
Kontor	-8,4	-0,0	-0,0	-0,0	-8,4	-0,0
Förvaltare och gode män	-3,6	-0,0	-0,0	-0,0	-3,6	-0,0
Ensamkommande barn					0,0	0,0
- Sundsvall	0,0	0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0
- Timrå	0,0	0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0
- Nordanstig	0,0	0,0	0,0	-0,0	0,0	0,0
- Ånge	0,0	0,0	-0,0	-0,0	0,0	0,0
RESULTAT	-12,4	-0,0	-0,0	-0,0	-12,4	0,0

Analys av budgeterad nettokostnad per verksamhetsområde samt osäkerhetsfaktorer.

Nämndens och kontorets nettokostnad förväntas vara oförändrad 2020. En osäkerhetsfaktor rör kontorets kostnader som främst rör effekterna av de digitala satsningar som nämnden genomför.

Förvaltare och Gode mäns nettokostnader förväntas justeras i förhållande till aktuellt prisbasbelopp. En säkerhetsfaktor är förändringen i lagstiftningen gällande anhörigas behörighet att stötta utan ett ställföreträdarskap. En möjlig utveckling är att det anordnas färre bestående ställföreträdarskap och fler tillfälliga ställföreträdarskap. En sådan utveckling påverkar kostnaderna för arvode för förvaltare och gode män.

Nettokostnaderna för ensamkommande barn 2020 förväntas vara 0 kr.

5. Arbetsgivarpolitik

Nämnden arbetar aktivt med att skapa en bra arbetsmiljö. Detta ska ske genom att det finns en kunskap och förståelse för verksamhetens mål och syfte samt att medarbetarna har ett sammanhang.

Nämnden ska vara delaktig i att arbeta med kompetensförsörjningsplanering.

Samtliga anställda på nämndens förvaltning erbjuds heltidsarbete.

Nämnden kommer löpande följa upp arbetsmiljöarbetet under 2020. Detta kommer att ske via en enskild punkt på dagordningen för nämndsammanträdet.

Nämnden kommer att följa upp förvaltningens sjukfrånvaro, antal medarbetare, typ av anställning vid delårsrapporterna samt årsrapporten.

